

„ATLANTIS“

Yra padavimas, kad neprieinamose ir nežinomose Afrikos tyrų vietose slepiasi puiki pasakiška šalis Atlantis. Tas padavimas tarp kitko davė progos prancūzų rašytojui Pierre Benoit parašyti gražų fantastišką Atlantidos romaną. Kad toji pasakiška šalis ar pilis yra tik lakios vaizduotės sukurta, abejoti netenka, bet kad ji nėra visai be pagrindo, įrodo štai tuo pat vardu išleistas kai kurių Afrikos tautų pasakų rinkinys. Tą Atlantidos pasakų karalystę „atrado“ žinomas vokiečių keliaunininkas — tyrėjas Leo Frobenius. Jis yra atlikęs aštuonias vargingas keliones į Sahara, Sudaną, išvažinėjęs visą šiaurės Afriką nuo Nilo lig Kongo. Tų kelionių metu jis ir surinko aukščiau minėtą Afrikos pasakų leidinį. Nėr abejonės, kad tas leidiny yra svarbus ne tik etnologams ir literatams, bet taip pat ir religijų tyrėjams ir apskritai kultūros istorikams. *Die Schöne Literatur* redaktorius Will Vesper taip atsiliepia apie šį leidinį: „Prieš Rytų bangą, kuria kaip vienintelę ligšiol mes stebėjomės, čia ateina kita banga iš pietų ir vakarų, kurios veikimą mes tik dabar pradėsime įžvelgti. Vis dėl to yra tikra, kad Atlantis nėra sapno paveikslas, bet didelė įvairi tikruma; prieš mūsų akis iškyla sena su visais savo turtais kultūra, nuostabūs padavimai, tropikų puikumo ir įvairumo pasakos, pasakėčios, pajuokos, taip, kad vargiai kuri kita kultūra galėtų tiek jų turėti.

„Sahelio grojiko pasakojimuose“ panašiai kaip *Eddoj*, apdainuojama vienos tautos, gyvenančios tyrumose tarp Sudano ir Saharos, senas karžygių luomas. Seni padavimų ir pasakų motyvai yra čia pasireiškę visai savitiškai. Taip pat randame visai naujų motyvų ir pažiūrų, pasakojimų, pilnų gyvenimo išminties, pilnų humoro ir stačiokiškumo, bet taip pat doroviškosios gyvenimo nuovokos, religiškumo ir mitiškos nuojautos. Viskas yra puiku ir atkakliai galinga, kaip ir tropikų gyvuliai ir augalai. Visa žėri karščiu ir gyvu pajautimu. „Tūkstantis ir viena naktis“ susilaukia lygiavertės sesers ten, kame viešoji nuomonė vien „juodusius“ ir „laukinius“ matydavo“.

Atlantis — pasakos išleistos rūpesčiu Müncheno „Forschungsinstitut für Kultur -Morphologie“.

Atlantis. Volksmärchen und Volksdichtungen Afrikas. Hgb. von Leo Frobenius. Verlegt bei Eugen Diederichs, Jena. I-III t. Volksmärchen der Kabylen. 1. Weisheit. 2. Das Ungeheuerliche. 3. Das Fabelhafte. IV t. Spielmannsgeschichten der Sahel.